

PRIMENA KRITERIJUMA NAMENSKE RASPODELE IZ DUGOROČNOG PROGRAMA EKONOMSKE STABILIZACIJE

— empirijska analiza —

Daniel CVJETIĆANIN*

1. UVOD

Problem nezadovoljavajuće reproduktivne sposobnosti naše privrede predmet je mnogobrojnih (teorijskih) rasprava i različitih predloga za njegovo prevaziđenje. U Dugoročnom programu ekonomske stabilizacije i ovom problemu posvećena je naročita pažnja, pri čemu se pošlo od pretpostavke da je nedovoljna akumulacija OOUR-a privrede jedan od osnovnih uzroka nezadovoljavajuće reproduktivnoj sposobnosti. Polazeći od ovakve pretpostavke, prirodno je da se rešenje traži u regulisanju namenske raspodele dohotaka, tj. u iznalaženju pravila namenske raspodele koje bi obezbedilo zadovoljavajući nivo proširene reprodukcije, uz istovremenu zaštitu standarda radnih kolektiva — proizvođača.

Nepovoljan je sticaj okolnosti (na koje su uticali i faktori van kontrole naše dnuštvene zajednice) da se akumulativnost OOUR-a privrede mora povećavati u uslovima kada realna potrošnja radnih kolektiva opada i kada se životni standard radnika sa nižim primanjima mora, takođe, štiti posebnim regulativnim meraima. Niže jednostavno pravilo ponašanja u namenskoj raspodeli kojim bi se značajno povećala sredstva za proširenu reprodukciju a da, pri tome, ne bude ugrožen zatečeni (a relativno infizak) nivo lične i zajedničke potrošnje.

Zato je u Dugoročnom programu ekonomske stabilizacije iznet načeli predlog rešenja, dok je (delikatam) posao operacionizacije i primene ostavljen za kasnije diskusije i dogovore.

U načelu, predлагаči su saglasni da OOUR-i koji ostvaruju viši stepen akumulativnosti budu prosečne mogu ostvarivati i viši nivo potrošnje po radniku od prosečnog, i obimuto, OOUR-i koji ostvaruju niži stepen akumulativnosti od proseka moraju manje od proseka raspoređivati za potrošnju.

Prema načelno formiranom kriterijumu svi OOUR-i se mogu podeliti u četiri grupe:

* Ekonomski fakultet, Beograd.

1. OOUR-i kod kojih je akumulativnost ispod a potrošnja iznad proseka,
2. OOUR-i kod kojih je akumulativnost i potrošnja iznad proseka,
3. OOUR-ii kod kojih je akumulativnost i potrošnja ispod proseka,
4. OOUR-i kod kojih je potrošnja ispod a akumulativnost iznad proseka.

Sljedeća tabela prikazuje raspored OOUR-a (i radnika) na ove četiri grupe.

Tabela 1.

Grupa	Potrošnje po radniku	Akumulacije po sredstvima	INDEKSI NIVOA (ukupna privreda = 100)			Udeo sredstava u ukupnoj vrijednosti (%)
			Udeo OOUR-a u ukupnom broju (u %)	Udeo zaposlenih u ukupnom broju (u %)		
1.	120	43	13,7	14,6		30,6
2.	124	229	32,5	29,4		28,8
3.	78	20	33,3	36,2		33,5
4.	86	197	20,2	19,8		7,1

Na osnovu tabele 1. može se zaključiti da 13,7% OOUR-a (1. grupa) treba da poveća akumulativnost, dok se 86,3% OOUR-a ponaša u skladu sa proglašenim (načelnim) zahtevom (2., 3. ili 4. grupa).

Očigledno je međutim, da je ovaj zaključak pogrešan, a da «načelno» pravilo ne ispunjava svrhu kojoj je namenjeno. Tako, na primer, OOUR-ii je indeks nivoa potrošnje po radniku 99, a indeks nivoa akumulativnosti 0, dokle OOUR-ii koji ne akumulira (ili čak ostvaruje gubitke) a ostvaruje skoro prosečan nivo potrošnje, treba treirati kao jedinicu društvene reprodukcije koja se korektno ponaša u namenskoj raspodeli, dok se, istovremeno, za OOUR sa indeksima nivoa 101 (za potrošnju) i 99 (za akumulativnost) kaže da preliva akumulaciju u potrošnju. Staviše, može se pokazati da primena ovako formulisanih načelnog pravila dovodi do pada akumulacije na mnu, pod uslovom da subjekti odlučivanja zaista spontano teže minimiziraju akumulaciju.

Nameće se zaključak da je osnovni problem utvrđivanje konkretnе kvantitativne zavisnosti između akumulativnosti i potrošnje. Rešavanje ovog problema predlagajući su prepustili nakanadnoj diskusiji o operacionalizaciji načelno definisanog pravila namenske raspodele.

U diskusijama (koje su u toku) potrebno je sagledati dugoročne, ali i kratkoročne posledice predloženih pravila. Smatrali smo da bi bilo korisno ispitati kako pojedina (predložena) pravila utiču na akumulativnost privrede na teritoriji SR Srbije van teritorija SAP, a takođe, kako utiču na nivo potrošnje radnih kolektiva.

Cilj je ove analize da ukaže na posledice četiri varijante »operacionalizacije« rešenja predloženog u Dugoročnom programu ekonomskog stabilizacije. Za svaku varijantu operacionalizacije rešenja, tj. za svako konkretno predloženo pravilo namenske raspodele, sagledan je:

- uticaj na ukupnu akumulaciju OOURL-a privrede,
- uticaj na nivo potrošnje u OOURL-a privrede,
- uticaj na promene pokazatelja nivoa potrošnje u OOURL-a privrede,
- uticaj na promene pokazatelja akumulativnosti i potrošnje u grupacijama privrede.

2. M E T O D

Posledice primene pojedinih pravila namenske raspodele simulirane su na osnovu podataka završnih računa OOURL-a privrede na teritoriji SR Srbije van teritorija SAP za 1982. godinu.

Izdvojeni su sledeći elementi za 1982. godinu (i za 1981. godinu kao prethodnu):

- (1) POT — potrošnja, koja obuhvata bruto lične dohotike i sredstva za zajedničku potrošnju (AOP 108—110)
 - (2) A — akumulacija OOURL-a (AOP 111—119)
 - (3) ČD — čist dohodak (AOP 120)
 - (4) S — poslovna sredstva (AOP 190)
 - (5) Z — zaposleni (AOP 192)
 - (6) R — uslovni radnici (iz D — obrasca)
- a na osnovu njih izračunati su, za svaki OOURL-grupaciju i privredu u celini, pokazatelji:

$$(7) \bar{A} = \text{POT}/R \quad (\text{potrošnja po uslovnom radniku})$$

$$(8) \bar{a} = A/S \quad (\text{akumulativnost})$$

Premda predloženim pravilima namenske raspodele, akumulacija OOURL-a treba da bude funkcija navedenih pokazatelja

$$(9) \bar{A}_1 = f(\text{POT}, A, \bar{C}D, S, R, \bar{I}, \bar{a}, \bar{I}_g, \bar{a}_g)$$

gde je:

\bar{a} — prosečna akumulativnost privrede

\bar{I} — prosečna potrošnja u privredi

\bar{a}_g — prosečna akumulativnost grupacije

\bar{I}_g — prosečna potrošnja u grupaciji

U daljem postupku izračunata je razlika između pravilom priopisane akumulacije (A_1) i ostvarene akumulacije u 1982. godini (A)

$$(10) \text{DELTA} = A_1 - A$$

Za neke OOURL-e ovaj je razliku pozitivna, pa bi svaki takav OOURL, ako se primeni predloženo pravilo, morao da smanji potrošnju za

$$(11) \quad p = 100 \cdot \text{DELT/POT} \%$$

Za drugu grupu OOUR-a razlika je negativna, tj. prosečna akumulacija bi bila manja od ostvarene u 1982. godini. U tom slučaju moguće su dve pretpostavke o ponašanju OOUR-a:

I — OOUR ne bi smanjivao spontano formiranu akumulaciju. (U osnovi ove pretpostavke je istav da, mimo spolja zadatog pravila namenske raspodele, postoje faktori koji determinišu nivo akumulacije.)

II — OOUR bi smanjio akumulaciju i povećao potrošnju za p%. (U osnovi ove pretpostavke je istav da akumulacija zavisi isključivo od eksternog zadatog pravila, tj. da ne postoji spontana sklonost OOUR-a štednji i akumuliraju.)

Pošto je, prvenstveno, cilj uvođenje ekstremnog (opštег) pravila u namenskoj raspodeli zaštititi društvene akumulacije (i reproduktivne sposobnosti prihvrate), čini nam se prihvatljiviji zahtev da se OOUR-i ponašaju u skladu sa hipotezom I. To praktično znači da se (ma kako bilo zadato) pravilo namenske raspodele odnosi samo na one OOUR-e koji akumuliraju manje nego što je (pravilom) propisano. Na taj način obezbeđen je važan uslov da ni jedno pravilo ne može da ima za posledicu smanjenje opštег nivoa akumulacije i opšte istope akumulativnosti.

Prihvatanje ponašanja u skladu sa hipotezom II podrazumeva ozbiljnije analitičke napore nalaženja posebnog skupa parametara eksternog upravljanja namenskom raspodelom za OOUR-e koji ne moraju da povećavaju zatečeni nivo akumulativnosti, nego bi, naprotiv, mogli da povećaju fond lične i zajedničke potrošnje smanjenjem sredstava namenjenih akumulaciji.

Rezultati simulacije namenske raspodele (u skladu sa četiri predložena pravila) sređeni su u 12 tabele (po tri za svakو pravilo).

Tabele T.1. (1.1, 2.1, 3.1. i 4.1.) daju informacije o uticaju pravila akumuliranja na OOUR-e. OOUR-i su rangirani prema opadajućoj vrednosti $p = 100^* \text{DELT/POT}$, tako da su na vrhu liste OOUR-i koji treba, primenjujući zadato pravilo, najviše da smanje postojeći nivo potrošnje po radniku.

Ove tabele imaju sledeći oblik:

T.1.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Rb.	Naziv OOUR-a	ZAPOSL. (kumul.)	DELT (kumul.)	DELT POT %	POT R. dim.	A — S 1000
...
...
520	OOUR AAA	109505	11558411323	25	123742	26
...

Uj koloniji (3) kumuširani je broj zaposlenih u navedenim (rađenim) OOUR-ima, dok je u koloni (4) kumuširan iznos dodatne akumulacije. Tako se, na osnovu tabele T.1, može uočiti da OOUR AAA treba, iako se primeni zadato pravilo, da smanji potrošnju za 25%. Stopa akumulativnosti OOUR-a AAA 1982. godine iznosila je 0,26%, a potrošnja po rađniku 123.742 dinara. Takođe, može se zaključiti da se potrošnja u 520 OOUR-a prihvare (sa 109.505 zaposlenih) mora smanjiti bar za 25% da bi se akumulacija povećala za 11.558 mil. dinara.

Sljepan oblikujimaju tabele T.2.(1.2., 2.2., 3.2. i 4.2.) u kojima su prikazani rezultati za grupacije prema:

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9)

Rb. (Naziv)	DELT	POT %	POT R	A 10000,-	S	DELT+A 10000	ZAPOSL. (kumul.)	Broj OOUR-a (kumul.)	DELT (kumul.) 000 000 din.
66 MET. PR.	15	128307	270	688	298356	1536	16935		
67 Stočarstvo	15	126094	254	381	306798	1676	17225		

U tabelama T.2. agregirani su podaci samo onih OOUR-a koji bi, primjenjujući zadato pravilo namenske raspodjele, trebalo da povećaju akumulaciju.

Na osnovu tabела T.2. može se zaključiti da bi u grupaciji »stolarstvo« (kada bi se primenilo zadato pravilo akumuliranja) potrošnja morala da opadne za 15% u 140 OOUR-â (1676—1536) sa 8442 maldnika (306798—298356), da bi se akumulacija povećala za 290 mil. dinara (17225—16935). Tada bi stopa akumulativnosti u ovoj grupaciji porasla sa 2,54% na 3,81%.

Tabele T.3. (1.3, 2.3, 3.3. i 4.3.) identične su po obliku tabelama T.2, ali su u njima prikazani rezultati simulacije za Θ OUR-e koji, prema zadatom pravilu, ne moraju da povećavaju takumulaciju.

Pošto tabele T.1, T.2. i T.3. nisu priložene (zbog skobima), dobijeni rezultati su sažeti u tabeli br. 2. (dodatak).

3. REZULTATI

Testirana pravila namenske raspodele mogu se podeliti u dve grupe:

(i) pravila kojima se, u zavisnosti od stepena akumulativnosti OOUR-a (i zadatih upravljačkih parametara), neposredno određuju fond lične potrošnje i fond akumulacije;

(ii) pravila kojima se, u zavisnosti od stepena akumulativnosti OOUR-a (i zadatih upravljačkih parametara), određuje tempo rasta lične potrošnje a time posredno i fondovi lične potrošnje i akumulacije.

Prijetićećemo da, načelno, nema značajnih razlika između ove dve vrste pravila, jer se u jednom i drugim, u krajnjoj liniji, određuje fond lične potrošnje i fond akumulacije. Tako se u jedna i druga vrsta pravila mogu smatrati »operacionalizacijama« predloga Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije.

Ipak, uočljiva je razlika u pristupu, pošto se pravilom (i) neposredno određuje fond lične potrošnje, dok se taj fond pravilom (ii) određuje posredno. Zatočeno stanje akumulativnosti i potrošnje igra daleko značajniju ulogu u primeni pravila (iii).

Cini se da su predlagaci u Dugoročnom programu ekonomske stabilizacije skloniji neposrednom određivanju fonda lične potrošnje radnih kolektiva (u zavisnosti od stepena akumulativnosti OOUR-a), dok su diskusije u Sindikatu¹ dovele do predloga da se fond lične potrošnje određuje posredno, tj. da od stepena akumulativnosti OOUR-a zaviši rast fonda ličnih dohotka.

U našoj analizi prvu grupu pravila označili smo kao DPES-pravila, dok smo drugu grupu označili kao SIND-pravila.

3.1 Testiranje DPES-pravila

Načelno pravilo namenske raspodele koje je predloženo u završnom dokumentu DPES-a moglo bi se formulisati na sledeći način:

OOUR-i čiji su pokazatelji akumulativnosti (a) iznad proseka (\bar{a}), mogu imati ličnu potrošnju po radniku (l_i) iznad proseka (\bar{l}_i), a s druge strane OOUR-i koji pokazuju akumulativnost (a) ispod proseka (\bar{a}) moraju imati ličnu potrošnju po radniku (l_i) ispod proseka (\bar{l}_i).

Formalno, uslovi DPES-a mogu se za ti OOUR prikazati na sledeći način:

$$\begin{aligned} a_i \geq \bar{a} &\Rightarrow l_i \geq \bar{l}_i \\ a_i < \bar{a} &\Rightarrow l_i < \bar{l}_i \end{aligned} \tag{3.1.1}$$

Prijetićećemo da nije moguće konstruisati mnoštvo pravila namenske raspodele koja bi zadovoljavala uslove (3.1.1.).

¹ Materijal »Program akcija i mera za ostvaranje politike raspoređivanja čistog dohotka u 1984. godini.«

Definisacemo jedno moguce pravilo:

$$l_i = l + (a_i - a) F \quad (3.1.2)$$

gde je F upravljački parametar kojim bi bila determinisana razlika u nivou lične potrošnje (po radniku) u zavisnosti od odstupanja OOUR-ske akumulativnosti od proseka privrede ($a - a$). Lako je proveniti da pravilo (3.1.2) zadovoljava uslove (3.1.1).

Poštio stopa a_i za i-ti OOUR ne može biti izračunata pre obavljanja namenske raspodele, a ta ne može da se izračuna dok nisu poznate sve stope a_i ($i = 1, n$), postavljaju se pitanje da li je pravilom (3.1.2) uopšte određena namenska raspodela.

Ako u privredi fina m OOUR-a može se pokazati da se problem svodi na rešavanje sistema od m-jednačina sa m nepoznatih (POT_i , $i = 1, n$):

$$(\alpha - \beta_i) POT_i + \alpha \sum_{j=1}^n POT_j = \gamma_i F \quad i=1, n \quad (3.1.3)$$

gde je:

$$\alpha = \frac{1}{\sum_j R_j} + \frac{F}{\sum_j S_j}$$

$$\beta_i = \frac{1}{R_i} + \frac{F}{S_i}$$

$$\gamma^i = \frac{\sum_j \bar{C}D_j}{\sum_j S_j} - \frac{\bar{C}D_i}{S_i}$$

U opštem slučaju sistem (3.1.3) ima jedinstveno rešenje pa se mogu izvesti sledeći zaključci:

— Pravilom DPES jednoznačno je određena raspodela, odnosno nivo akumulacije i potrošnje u svakom OOUR-u privrede.

— Da bi se došlo do rešenja sistema od m (= 5808) jednačina potrebno je da svaki OOUR raspolaže podacima o:

- nivou čistog dohotka,
- iznosu angažovanih sredstava,
- broju uslovnih radnika

za sve ostale OOUR-e privrede.

— Veliki broj jednačina (i nepoznatih) veoma težeava praktičnu primenu pravila; malo broj OOUR-a raspolaze tehničkim mogućnostima za rešavanje sistema od 5808 simultanih linearnih jednačina.

Slični zaključci važe i za drugu varijantu pravila DPES (gde se umesto proseka privrede javljaju grupacijski proseci). Istina, broj jednačina u sistemu drastično se smanjuje (i postaje viši OOUR-a u okviru grupacije), ali još uvek pravilo ne poseduje dovoljan stepen »operativnosti«.

Ne predstavlja, međutim, teškoću (sa zadovoljavajućom tačnošću) oceniti pokazatelje a_i i \bar{l}_i , pa ih, kao upravljačke parametre, uneti u pravilo (3.1.2). Izgleda da su predlagачi imali u vidu upravo ovakav postupak koji značno pojednostavljuje proces računanja i takođe, proces eksternog upravljanja namenskom raspodelom.

Pomoću tri upravljačka parametra (\bar{a} , \bar{l} , F) moguće je odrediti namensku raspodelu u saglasnosti sa pravilom (3.1.2).

Tada bi se propisana akumulacija izračunavala na sledeći način:

$$A_i = \frac{CD_i/R_i - \bar{l} + \bar{a}F}{1/R_i + F/S_i} \quad (3.1.4)$$

Ostaje da se objasni upravljački parametar F , čija je funkcija, kao što je već navedeno, da determiniše interval varijacije fonda lične i zajedničke potrošnje (po radniku).

Parametar F odredili smo tako da fond lične i zajedničke potrošnje bude ograničen s leve, tj. da bude zaštićen standard radnika sa najnižim primanjima.

$$F = \frac{\bar{l} - l_{\min}}{\bar{a}} \quad (3.1.5)$$

gde je (eksterno zadat parametar) l_{\min} minimalna potrošnja po radniku.

Kada se F iz (3.1.5) zameni u (3.1.2), moćiće da bi za OOUR-koji nemaju akumulacije $a_i = 0$ potrošnja po radniku (l_i) bila jednaka minimalnoj potrošnji po radniku (l_{\min}).

Pravilo DPES testirano je, u našem analizarama, u dvije varijante. U prvoj varijanti propisana akumulacija izračunavana je prema izrazu (3.1.4) (tj. u zavisnosti od odstupanja od proseka privrede). U drugoj varijanti propisana akumulacija OOUR-a zavisiće od odstupanja od proseka grupacije i izračunavala bi se prema izrazu:

$$A_i = \frac{CD_i/R_i - \bar{l}_g + \bar{a}_g F_g}{1/R_i + F_g/S_i} \quad (3.1.6)$$

gde je

$$F_g = (\bar{l}_g - l_{\min}) / \bar{a}_g$$

Empirijski rezultati testiranja pravila DPES dati su u Zaključku (tabela 2) i u tabelama 1.1, 2.1, 1.2, 2.2, 1.3, 2.3. koje zbog obima nisu priložene, ali zainteresovanim čitaocu mogu biti date na živid (u RZDP Srbije).

3.2. Testiranje SIND-pravila

Uslovi SIND mogu se, formalno, izraziti na sledeći način:

$$\begin{aligned} a_i(t-l) \geq \bar{a}(t-l) &\Rightarrow \frac{l_i(t)}{l_i(t-l)} = \frac{CD_i(t)}{CD_i(t-l)} \\ a_i(t-l) < \bar{a}(t-l) &\Rightarrow \frac{l_i(t)}{l_i(t-l)} < \frac{CD_i(t)}{CD_i(t-l)} \end{aligned} \quad (3.2.1)$$

pri uslovu da se u sukcesivnim periodima ne menja značajno nivo sredstava i broj zaposlenih.

Drugim rečima, u OOUR-ima ikoji su u prethodnom obračunskom periodu ($t-l$) imali akumulativnost iznad proseka, lična potrošnja po radniku može rasti ištom brzinom kojom raste čist dohodak, dok u OOUR-ima ikoji su, u prethodnom obračunskom periodu, beležili akumulativnost ispod prosečne, lična potrošnja (po radniku) mora da raste spomije od rasta čistog dohotka.

I u ovom slučaju moguće je formulisati mnoštvo pravila koja zadovoljavaju uslove (3.2.1).

Odlučili smo se za sledeći postupak obračuna propisane akumulacije za istu OOUR-u it-tom periodu:

$$\begin{aligned} F_t &= \frac{a_i(t-l)}{\bar{a}(t-l)} \\ X_i &= l_i(t-l) \cdot R_i(t) \cdot CD_i(t)/CD_i(t-l) \end{aligned} \quad (3.2.2)$$

$$A_{ii} = \begin{cases} CD_i(t) - X_i & \text{za } F_t > 1 \\ CD_i(t) - X_i + F & \text{za } p < F < 1 \\ CD_i(t) - l_i(t-l) \cdot R_i(t) & \text{za } F < p \end{cases}$$

Lako je proveriti da pravilo (3.2.2) zadovoljava uslove (3.2.1).

Pravilo SIND takođe je testirano u dve varijante. Jedina je razlika među njima u mačinu obračuna parametra F_t . Dok je u varijanti I F_t izračunavano kao odnos $a_i(t-l)/\bar{a}(t-l)$, u varijanti II izračunavano je F_g prema

$$F_i = \frac{a_i(t-l)}{a_g(t-l)} \quad (3.2.3)$$

Ostaje da se objasni značenje upravljačkog parametra p . Iz (3.2.2) sledi da za $F_i < p$, potrošnja po građaniku ostaje na nivou prethodne godine (tj. uopšte ne prati rast čistog dohotka). U uslovima inflacije (na luku), verovatno, treba i dalje računati, to praktično znači značan realan pad šiće potrošnje u OOUR-ima čija akumulativnost za više od $(l-p) \cdot 100\%$ odstupa od proseka. Parametar p , u stvarni, sporečava pad potrošnje na nivo niži od prethodne godine. U našim eksperimentima zadali smo $p = 0,8$:

Prišlikom definitivnog opredeljenja za određeno pravilo namenske raspodele, ne treba gubiti iz viđa da SIND pravila (obe varijante) počele od zatečenog nivoa potrošnje, te tako eventualne postojeće disproporcije prenose na buduće periode.

Z A K L J U Č A K

1. Načelno pravilo namenske raspodele, izloženo u Dugoročnom programu ekonomskе stabilizacije, može se operacionalizovati na veći broj načina, pri čemu je visok stepen proizvoljnosti u izboru rešenja.

2. Pošto smo da se u načelno formulisano pravilo ne »uklapa« 13,7% OOUR-a. Međutim, kada smo pravilo »operacionalizovali« (na bilo koji od četiri načina), tij. kada smo uspostavili konkretnie kvantitativne zavisnosti između akumulativnosti i potrošnje, broj OOUR-kojih se ne »uklapaju« je značajno porastao (na 45%—65%; uporediti jedanaest i dvanaest red tabele 2. sa podacima prvog reda tabele 1).

3. Primjenjeni metod (simulacija na završnim računima OOUR-a) pokazao se kao pogodan za sagledavanje kratkoročnih efekata mera ekonomskе politike (u ovom slučaju sagledavanja kratkoročnih efekata pravila namenske raspodele) i ukazao na mogućnost provere efekata novih mera na ovakav način, umesto eksperimenta na ekonomskom sistemu.

4. Sva razmatrana pravila namenske raspodele dovode do povećanja prosečne stopi akumulativnosti do nivoa između 6% i 7%. Akо izuzmem pravilo DPES (II varijanta) dobijene prosečne stope akumulativnosti kreću se između 6,5% i 7% (videti osmi red tabele 2).

Najveće efekte na stopu akumulativnosti daje pravilo SIND (II varijanta), ali je pitanje može li se prihvati pad potrošnje za više od 30% u 10% OOUR-a, odnosno pad potrošnje u 64,7% OOUR-a.

S druge strane, najmanje efekte na akumulativnost daje pravilo DPES (II varijanta). Po našem mišljenju, definitično rešenje treba tražiti na način koji sugerira tovo pravillo.

Testiranjem različitih vrednosti za l_{min} (videti relaciju (3.1.6)) može se naći pravilo akumuliranja koje bi ravnomenno rasporedilo teret dodatne akumulacije i podiglo opštu stopu akumulativnosti.

Primito: 17. 12. 1984.

Prihvaćeno: 8. 04. 1985.

Tabela 2.

Red. broj	P o k a z a t e l j	P r a v i l o D P E S				P r a v i l o S I N D
		I v arijan ta	II v arijan ta	I v arijan ta	II v arijan ta	
I E f e k t i						
(1)	Povećanje akumulacije Δ_p (u mil. dinara)	24250	19290	26629	27362	
(2)	Smanjenje akumulacije Δ_s (u mil. dinara)	8694	8556	9428	3689	
(3)	Neto efekat = $\Delta_p - \Delta_s$ (u mil. dinara)	15556	10734	17201	18673	
(4)	Smanjenje potrošnje (hipoteza I) Δ_p/POT (u %)	10,5	8,37	11,5	11,9	
(5)	Povećanje akumulacije (hipoteza II) Δ_p/A (u %)	27,2	21,6	29,9	30,7	
(6)	Smanjenje potrošnje (hipoteza II) Δ/POT (u %)	6,7	4,6	7,46	8,1	
(7)	Povećanje akumulacije (hipoteza II) Δ/A (u %)	17,45	12,01	19,3	20,9	
(8)	Nova stopa akumulativnosti (postojeća je 5,19)	6,59	6,28	6,74	6,75	
II Ravnioničnost opterećenja						
(9)	Prosečno povećanje akumulacije po OOUR-u $\Delta_p/NOVR_p$ (u milij. din.)	8965	7405	7208	7277	
(10)	Prosečno povećanje akumulacije po zaposlenom Δ_v/Z_p (u mil. din.)	50349	38053	35617	36093	
(11)	Broj OOUR-a koji povećavaju aktumulaciju NOVR _p	2705(46,5)	2605(44,8)	3694(63,6)	3760(64,7)	
(12)	Broj zaposlenih u OOUR-firma koji povećavaju akumulaciju Z_p	481639(44,1)	506423(46,4)	747646(68,4)	758101(69,4)	
(13)	Broj OOUR-a u kojima se potrošnja smanjuje više od 10% NOVR ($\Delta_p/POT > 0,1$)	1836(31,6)	1511(26,0)	2609(44,9)	2609(44,9)	
(14)	Broj zaposlenih u OOUR-firma (12) $Z_p (\Delta_p/POT > 0,1)$	315126(28,8)	289915(26,5)	531186(48,6)	531186(48,6)	

- (15) Broj OOUR-a u kojima se potrošnja smanjuje za više od 20% NIOUR ($\Delta_n/POT > 0,2$)
 (16) Broj zaposlenih u OOUR-ima (Z)
 $Z \cdot (\Delta_n/POT > 0,2)$
 (17) Broj OOUR-a u kojima se potrošnja smanjuje više od 30%
 (18) Broj zaposlenih u OOUR-ima
 (17) $Z \cdot (\Delta_n/POT > 0,3)$

1074(18,5)	710(18,5)	1572(27,0)
181604(16,6)	131284(12,0)	279595(25,6)
401(6,9)	241(4,1)	575(9,9)
27247(6,2)	33516(3,1)	76290(7,0)

¹ Viđi hipoteze o ponašanju OOUR-a koji bi mogli da smanje akumulaciju (istr. 3), 2) u zagradama je procenat od ukupnog broja OOUR- a i 3) u zagradama je procenat od ukupnog broja zaposlenih.

*EMPIRICAL ANALYSIS OF THE RULE FOR INCOME DISTRIBUTION
PROPOSED BY THE YUGOSLAV ECONOMIC STABILIZATION
PROGRAMME*

Daniel CVJETIĆANIN

Summary

The Yugoslav economic stabilization programme, in order to regulate income distribution, has proposed the following general rule for income distribution: those firms that attain above average profit rates are allowed to distribute (appropriate) above average wage rates and vice versa. This general rule can be applied in various ways. In this paper, four cases that satisfy the general rule, are simulated, and the sample contains all firms (BOALS) in Serbia proper in 1982. The aim was to find out (simulate) what would happen with firms' wage rates and profits if the four cases of the rule were applied in 1982, holding relative prices constant. These results are intended to show the magnitude of the change in income distribution that application of the rule would involve.